

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/54/2018
Identifikačné číslo spisu: 1310200937
Dátum vydania rozhodnutia: 20.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1310200937.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v spore žalobcu HTI Real, s.r.o., so sídlom Tuhovská 29, 831 06 Bratislava, IČO: 34 118 012, zastúpeného advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, so sídlom Hlavné námestie 7, 940 02 Nové Zámky, proti žalovanému SkyBau, s.r.o., so sídlom Veľká Okružná 26A, 010 01 Žilina, IČO: 31 570 011, o zaplatenie 2.809.689,40 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/48/2010, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/38/2016-2448 z 30. septembra 2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 26Cb/48/2010-2031 z 26. júna 2013 rozhodol o zamietnutí žaloby a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému k rukám jeho právnej zástupkyne trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že ich výška bude vyčíslená samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Uznesením č. k. 26Cb/48/2010- 2211 z 27. marca 2015 súd prvej inštancie žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 44.901,95 eur na účet žalovaného, vedený v Citibank Europe plc a trovy právneho zastúpenia vo výške 252.698,12 eur na účet právneho zástupcu žalovaného, vedený v SLSP, a.s., do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 3Cob/38/2016-2448 z 30. septembra 2016 zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 26Cb/48/2010-2211 z 27. marca 2015 o výške trov konania tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 160.756,94 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Zároveň rozhodol, že žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o výške trov konania dostatočne odôvodnené. Vyplyva z neho, z akej tarifnej hodnoty súd prvej inštancie určil základnú sadzbu tarifnej odmeny pri jednotlivých úkonoch právnej pomoci a tie, ktoré považoval za účelne vynaložené priznal a dôvody, pre ktoré náhradu trov konania za ostatné úkony nepriznal, odôvodnil. Odvolací súd uviedol, že povinnosťou súdu prvej inštancie nebolo uvádzať pri každom jednotlivom úkone ďalšie dôvody. To, že ich považoval za účelne vynaložené, bolo z hľadiska odôvodnenia rozhodnutia v časti trov konania, dostačujúce.

1.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že preskúmal účelnosť trov vynaložených za úkony namietané žalobcom v podanom odvolaní. Dospel k záveru, že za neopodstatnené je potrebné považovať vyjadrenia zo dňa 31. marca 2011, ako aj zo dňa 16. novembra 2012, v ktorých sa uvádzali skutočnosti uvedené už v odpore žalovaného z 15. marca 2010 a obdobne to platí aj v prípade vyjadrenia z 2. mája 2013, ktoré iba sumarizovalo priebeh konania. Taktiež vyjadrenie z 18. júna 2012 iba rekapitulovalo obsah svedeckých výpovedí z pojednávania konaného dňa 14. mája 2012, pričom právny zástupca žalovaného sa tohto pojednávania zúčastnil a preto nebolo možné považovať trovy právneho zastúpenia, vzniknuté zasielaním uvedených písomných vyjadrení, ktorých obsah mohol byť prezentovaný na uvedených pojednávaniach, za účelne vynaložené. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že nebola preukázaná ani účelnosť porád s klientom, konaných dňa 20. októbra 2011, 21. novembra 2011, 28. septembra 2012 a 23. januára 2013. Uviedol, že subjektívnu potrebu klienta v podobe konzultácie s advokátom, týkajúcu sa odborného vyhodnotenia záverov znaleckých posudkov a ich porovnávaní, nemožno prenášať formou náhrady trov konania na protistranu. Účelnosť tohto úkonu treba posudzovať vždy individuálne. Odvolací súd v tejto súvislosti zaujal stanovisko, že advokát nie je z titulu svojej funkcie spôsobilý hodnotiť odborné znalecké a iné závery z hľadiska ich správnosti, pričom v konaní nenastali také skutočnosti, ktoré by tento úkon posúvali do roviny úkonu nevyhnutného pre účelné uplatňovanie práva. Samotnú účasť právneho zástupcu na pojednávaní, na ktorom mal možnosť uplatniť stratégiu vedenia pojednávania dohodnutú s klientom, považoval odvolací súd za hmotné zavriešenie intelektuálneho úkonu právnej služby, pričom za účasť na tomto pojednávaní bola žalovanému priznaná účelná náhrada trov konania. K námietke odvolateľa k štyrom znaleckým posudkom odvolací súd uviedol, že tieto boli vyhotovené, s priložením fotokópií jednotlivých faktúr a tieto trovy boli v konaní vynaložené účelne. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že po odpočítaní odmeny za úkony, ktoré nepovažoval za účelne vynaložené, patrí žalovanému náhrada trov konania v celkovej výške 160.756,94 eur. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP s tým, že úspešnému žalovanému ich náhradu nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) uznesenie odvolacieho súdu - v časti o priznaní trov konania žalovanému vo výške 11.708,45 eur (znalečné) a v časti priznaných trov právneho zastúpenia spočívajúcich v náhrade cestovného, paušálnych náhradách za použitie vozidla, spotrebované pohonné látky a stratu času advokáta - zrušil a vec vrátil na prejednanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu a podľa zásady procesného úspechu rozhodol aj o náhrade trov konania. Pre prípad úspechu v dovolacom konaní si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Prípustnosť dovolania odôvodnil s poukazom na ust. § 420 písm. f/ CSP - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) tým, že vo svojom rozhodnutí nedal odpoveď na všetky odvolacie námietky vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu. Uviedol, že faktúra je len dokladom o tom, že objednávateľ si voči odberateľovi uplatnil nárok na zaplatenie, ale v žiadnom prípade nepreukazuje, že fakturovaná suma bola aj uhradená. Ďalej namietal, že napriek tomu, že rozhodnutie o trovách konania je rozhodnutím „ex tabula“, neznamená to, že súd môže rozhodovať svojvoľne a v rozpore so zisteným a preukázaným skutkovým stavom. Podľa žalobcu bolo potrebné dokladovať nielen to, že znalecké dokazovanie bolo realizované, ale aj to, že znalečné bolo uhradené. Takýto doklad však nebol obsahom súdneho spisu, a

preto ani nemohol byť podkladom pre rozhodnutie súdu. Žalobca s poukazom na ust. § 220 a § 234 ods. 2 CSP uviedol, že CSP, za účinnosti ktorého bolo vydané napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ukladá povinnosť, aby každé rozhodnutie, ktoré sa doručuje stranám konania, bolo riadne odôvodnené. Ďalej s odkazom na ust. § 387 CSP žalobca namietal, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absolútne absentuje vyjadrenie sa k odvolacím námietkam žalobcu vo vzťahu k trovám konania a odpoveď na správnosť posúdenia trov znaleckého dokazovania, čím sa dostáva do principiálneho rozporu so zásadou rešpektovania základných práv, Ústavy Slovenskej republiky a judikatúry medzinárodných súdov. V súvislosti s právnym zastupovaním žalovaného žalobca uviedol, že pokiaľ súdy oboch inštancií nemali za ustálené, že sa advokátka do miesta pojednávania skutočne dopravila zo sídla kancelárie v Nových Zámkoch, a nie zo svojho pracoviska na Šafárikovom námestí v Bratislave, nemá ani priznanie trov - vo vzťahu k nákladom na dopravu a nákladom za stratu času - oporu v preukázanom skutkovom stave. Na základe uvedených dôvodov považoval dovolateľ napadnuté uznesenie odvolacieho súdu za nesprávne, vychádzajúce z nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu a z hľadiska jeho nepreskúmateľnosti a nesplnenia zákonných požiadaviek kladených na odôvodnenie rozhodnutia, za rozhodnutie naplňajúce dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ CSP. Žalobca dodal, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatné vyjadrenia strán (ak sa s nimi nevysporiadal súd prvej inštancie) a napriek zásadným odvolacím námietkam na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia nedopĺňa ďalšie dôvody, na základe čoho nezodpovedá požiadavkám na písomné vyhotovenia rozhodnutia podľa ust. § 393 ods. 1 až 4 CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu nerešpektuje ani ust. čl. 3 ods. 3 CSP a prieči sa princípom všeobecnej spravodlivosti podľa čl. 4 ods. 2 CSP.

3.2. Dovolať zároveň s poukazom na ust. § 444 ods. 1 CSP navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu s prihliadnutím na všeobecne známu skutočnosť - súčasnú deformáciu podnikateľských finančných vzťahov. Uviedol, že splnením povinnosti uloženej mu uznesením odvolacieho súdu reálne hrozí, že sa vystaví riziku nenávratnosti zaplatených prostriedkov, a to aj v prípade pre neho priaznivého rozhodnutia o dovolaní. Poukázal na to, že popri výške náhrady trov v časti nenapadnutej dovolaním, nevznikne žalovanému citeľná ujma, nakoľko dovolaním je dotknutá časť neprevyšujúca 10 % celkovej výšky trov konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol. S poukazom na rozhodnutia NS SR (uznesenie sp. zn. 8Cdo/99/2017 z 29. novembra 2017 a sp. zn. 8Cdo/45/2017 z 25. septembra 2017) uviedol, že dovolanie nie je prípustné podľa ust. § 419 v spojení s ust. § 420 CSP, pretože rozhodnutie o trovách konania nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Dovolanie proti takémuto rozhodnutiu nie je prípustné ani v zmysle ust. § 421 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 357 písm. m/ CSP. S námietkou žalobcu, že odvolací súd nedal v napadnutom uznesení odpoveď na všetky odvolacie námietky, v dôsledku čoho sa jeho rozhodnutie dostalo do rozporu s princípom spravodlivosti a účinnosti, sa žalovaný (s poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) nestotožnil argumentujúc, že odvolací súd preskúmal účelnosť trov vynaložených na úkony namietané žalobcom a zdôvodnil, ktoré trovy a z akých dôvodov považoval za účelne, resp. neúčelne vynaložené. K námietke nepreukázania trov pozostávajúcich z výdavkov za znalecké posudky a odborné vyjadrenia, žalovaný odkázal na svoje vyjadrenie zo dňa 1. septembra 2016, v ktorom ich účelnosť a dôvodnosť podrobne odôvodnil. Žalovaný zastával názor, že odvolací súd správne konštatoval, že znalecké posudky boli skutočne vyhotovené, za ich vyhotovenie boli žalovanému vystavené faktúry, ktoré riadne eviduje vo svojom účtovníctve a na ktoré vynaložil finančné prostriedky výlučne z dôvodu súdneho sporu. Zdôraznil, že až do dňa podania dovolania, žalobca nijakým spôsobom nespochybňoval úhradu hotových výdavkov žalovaného za vyhotovenie znaleckých posudkov. K argumentácii žalobcu o neúčelnosti nákladov týkajúcich sa účasti pani D.. C.. G.. D., V.. Na pojednávaniach žalovaný uviedol, že účasť jeho konkrétnych zástupcov vyplýva zo zápisníc z pojednávanií, pričom všetkých pojednávanií sa zúčastnila aj C.. Q.. R. a pani D.. C.. G.. D., V. v dňoch účasti na pojednávaniach čerpala na Právnickej fakulte Univerzity Komenského dovolenku.

4.1. K návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu žalovaný uviedol, že žalobca neuviedol žiadny relevantný dôvod hodný osobitného zreteľa. V rozpore s názorom

žalobcu sa vyjadril, že práve jemu by mohla odkladom vykonateľnosti vzniknúť citelná ujma vzhľadom na to, že žalobcovi takmer pred rokom uplynula lehota na splnenie povinnosti uloženej mu napadnutým uznesením odvolacieho súdu, avšak do dnešného dňa si túto povinnosť - ani v časti nenapadnutej dovolaním - nespínil.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (ust. § 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je procesne prípustné.

6. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa ust. § 431 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Podľa ust. § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

10. Podľa ust. § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

11. V posudzovanom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvej inštancie o výške trov konania. Dovolateľ prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania založil na ust. § 420 písm. f/ CSP.

12. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 a tiež podmienky odvolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo podané včas, osobou na to oprávnenou a aby bolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, ktoré sú vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP. Ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Na posúdenie otázky prípustnosti dovolania je pritom zásadne príslušný dovolací súd (sp. zn. IV. ÚS 238/07, sp. zn. IV. ÚS 163/08).

13. S poukazom na vyššie uvedené sa dovolací súd zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP.

14. Zákon podanie dovolania podľa ust. § 420 CSP nepripúšťa vo vzťahu k akémukoľvek rozhodnutiu odvolacieho súdu, ale len vo vzťahu k takému, ktoré spĺňa atribúty rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Pod vecou samou treba rozumieť predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe a o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. V sporovom konaní má rozhodnutie súdu vo veci samej výlučne formu rozsudku (§ 212 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní môže byť preto rozhodnutím vo veci samej len rozsudok, ktorým dovolací súd potvrdil alebo zmenil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 392 CSP).

15. V danom prípade je dovolaním napadnutý výrok uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvej inštancie o výške trov konania tak, že po odpočítaní odmeny za úkony, ktoré nepovažoval dovolací súd za účelne vynaložené, priznal žalovanému náhradu trov konania v celkovej

výške 160.756,94 eur, namiesto súdom prvej inštancie priznanej náhrady trov konania vo výške 44.901,95 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 252.698,12 eur. Takéto rozhodnutie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej, ale ani iným (nemeritórnym) rozhodnutím, ktorým sa konanie vo veci samej končí v zmysle § 420 CSP. Dovolanie žalobcu preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

16. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP je v tomto prípade vylúčená zo zákona a nie je možné ju založiť nijakým spôsobom. Zmysel ustanovenia a motivácia zákonodarca obmedziť prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia sa dá jednoznačne vyvodiť z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku: "Predkladateľ obmedzuje možnosť podať dovolanie len na meritórne rozhodnutia (rozsudkové výroky) a z nemeritórnych rozhodnutí len voči tým, ktorými sa konanie končí. Dôvodom je dôsledné a koncepčné uplatňovanie princípu mimoriadnosti opravných prostriedkov v tom zmysle, že na ich uplatnenie nie je právny nárok a navrhovateľ musí splniť prísnejšie podmienky prípustnosti." Rozhodnutie o náhrade trov konania je v zásade chronologicky posledným procesným rozhodnutím v konaní, avšak neznamená, že sa ním konanie vo veci samej končí, keďže sa nejedná o meritórne rozhodnutie. Samotné konanie vo veci samej je už právoplatne skončené a dovolaním napadnutým uznesením sa riešila len parciálna otázka náhrady trov konania, ktorá už nie je konaním vo veci samej. Dovolací súd teda v tomto prípade nemohol preskúmať napadnuté procesné rozhodnutie a prípadné konštatovanie nesprávneho posúdenia otázky náhrady trov konania zo strany odvolacieho súdu by bolo v rozpore so základnou zásadou, vyplývajúcou z Ústavy Slovenskej republiky, že štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Prípadný prieskum zo strany NS SR by bol postupom contra legem (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/160/2017 z 28. februára 2018 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 ako R 73/2018).

17. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 447 písm. c/ CSP dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

18. Keďže dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu ako neprípustné, je neopodstatnený tiež jeho návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia podľa § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Rozhodnutie prijal dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.